

Cultura i Espectacles

Fira Trapezi 2019

Un detall d'“Oyun”. A l'altra plana, un detall de ‘Davaiii’, del cabaret i de ‘Dioptries’ i l'inici dels d'A Salto Alto ■ TJERK VAN DER MEULEN

La capital del circ omple totes les sales i atrapa milers d'espectadors al carrer, en espais on fins i tot es limita la cabuda per a seguretat i comoditat del públic

Noranta mil cabrioles

J. Bordes
REUS

Mai fins ara, 700 persones havien pogut veure còmodament una actuació gratuïta a la plaça de la Llibertat, com aquest any. La fórmula també s'ha repetit a la Casa Rull (amb capacitat per a 200 persones). Sens dubte, unes grades permeten situar molt millor el públic (i en majors condicions de seguretat). El Trapezi ha ocupat totes les sales al 100% i també els espais de carrer gratuïts (però amb

limitació de capacitat). El 72% de les actuacions han estat al carrer i sempre molt ben acompanyades de públic, tot i contraprogramar el dissabte a la tarda amb actuacions simultànies en grans places per dividir el públic. Unes 90.000 persones han seguit el Trapezi, segons dades de l'organització (tot i la pluja de divendres que va anul·lar una de les sessions del cabaret i una de *Dioptries*; també dissabte es va anul·lar una sessió a plaça de la Llibertat per la lesió d'un acròbata).

Danny Ronaldo amb *Fidelis Fortibus* era un cap de cartell que se sabia que no defraudaria. Efectivament, com ja va passar en la seva estada al Grec del 2017, va meravellar tot el públic. També van ser molt celebrades les actuacions de *Nu*, del Circ d'Hivern dirigit per Quim Girón, i d'*Escarlata Circus*, noms que marquen referències en diverses generacions d'artistes.

Amb prudència, el Trapezi ha començat a coproduir, més enllà de l'espectacle central, el cabaret

que, a més, ha volgut donar-li un fil argumental amb una monumental Alba Sarraute, com a venedora d'elixirs. Pel que fa a

El cabaret, ‘Dioptries’ i ‘Davaiii’, tres produccions amb perfils diferenciats

produccions, es compta amb *Dioptries*, liderada per Toti Toronell i Pere Hosta, que signen un divertit i blanquíssim espectacle. Al *clown*, se li suma música en directe, acrobàcia sobre bicicleta i banquina. El plantejament és original (l'escenari es parteix en dos i succeeixen accions diferents a cada banda del teló) i incita a fer que els acròbates també explotin la seva vis còmica, de forma continguda. L'altra coproducció també té molts elements en joc (llançament de ga-

nivets, verticals, malabarisme, música en directe i dos personatges excèntrics que representa que són uns caòtics personatges que parlen un idioma impossible, entre l'eslau i l'italià. Sense abordar per res el drama de la immigració o l'exili, es queden en una pàtina superficial de comicitat amb arquetips de rols i un interessant joc de so (la paret sobre la qual es llancen els ganivets, per exemple, té micròfons, i reverbera cada cop). Sense massa ambició, en té prou amb en-

L'APUNT A l'espectador contorsionista

Jordi Bordes

Les actuacions de carrer demanen experiència per poder veure-ho mínimament. A FiraTàrrrega el públic mateix obliga els del davant a asseure's. Sense manies. En el Sismògraf es posen cartrons al terra per fer-ho evident. Tot i així, davant dels que aposten per anar-hi molt abans, existeixen els que busquen alternatives: pujar a les finestres, als contenidors, recolzar-se a les

tanques laterals... buscar la banda elevada de la plaça per tenir millor angle o, fins i tot, calcular el temps que el pare amb la canalla al coll aguantarà tapant bona part de la visió. Enguany, el Trapezi ha instal·lat grades: hi ha entrat més gent i veient millor. Els que no entren en el format antic tampoc haurien vist res. Paraula de cronista de festivals estratègics!

tretenir i sorprendre la canalla més impacient. També Atirofijo Circ juga a reciclar els seus aparells (lançament de ganivets, malabarisme i trapezi). A *s'ombra* s'ambienta en una mena de *saloon* del Far West. És una actuació adreçada a la canalla, que llueix, això sí, el risc posant el cos de Mari Paz Arango exposada a les fulles i, sobretot, el seu vol, amb el trapezi.

Un dels èxits del Trapezi és haver signat un acord de col·laboració amb el Mercè Arts de Carrer (MAC) de Barcelona per al cabaret. La idea, dirigida per Martí Torras, es repetirà dins de les festes de la Mercè. L'objectiu és que el cabaret (on apareixen els diversos números d'aparells, sempre amb un virtuosisme contrastat) tingui una argumentació. Per això, apareix Sarraute com una venedora d'*eau de courage* per treure la por a tots als que pugen a escena. La *clown* de *Mirando a Yukali* confessa la seva por per una clas-

La selecció 'canarinha'

D'entre les propostes de la direcció artística, destaca l'aportació de companyies brasileres. Va venir tot un autobús amb propostes que tocaven formes de circ que emocionaven de forma diferent. De fet, Circo No Ato mostraven dues cares ben contrastades en el seu treball: per una banda, un treball coreogràfic en què els cossos construïen un cuc abraonant-se l'un sobre l'altre a càmera lenta, amb una excel·lent sug-

gerència i, tot seguit, exercicis de més exigència acrobàtica combinats amb unes accions excèntriques, exagerades, tot i que amb detalls que li donaven continuïtat com les sabates amb talons de les noies, o els miralls que acabaven acaparant un mòbil d'un espectador per gravar dalt de l'escenari les acrobàcies dels altres companys. La denúncia *bonista* al consumisme esdevenia, en realitat, un joc més per dotar d'arquetips els

intèrprets. Els treballs de mà a mà donaven múltiples alternatives (amb un repartiment de set acrobates) fins a alternar els rols de portadors (els que aguanten el pes) i àgils (els que fan la vertical per completar la figura). Un treball molt variat amb acrobàcies que evocuen *Le grand C*, indica Mendoza.

Per la seva banda, LaMala amb *Íntimo*, presentava un altre muntatge de mà a mà, amb la nuesa de l'espai i l'únic

acompanyament d'un músic. Sense ni una paraula i només amb les acrobàcies i unes gotes de dramaturgia es revela una incipient relació de parella: tendra, subtil, amb un resultat precís i que espren totes les possibilitats (pràcticament) dels exercicis acrobàtics entre dues persones. Finalment, al cabaret, hi va aparèixer Lara Gueller a l'aro, un número de precisió que enamorava el monstre, com si fos un King Kong a escena.

se política que menysté els artistes, que no disposen ni tan sols d'escoles oficials de circ (a diferència de França o els Països Baixos). Aquest fil argumental donava la narrativa mínima per sortir del presentador que, simplement, donava pas als diferents números. L'any passat, ja van intentar sortir d'aquest format clàssic amb dos presentadors amb molt carisma: Itziar Castro i Piero Steiner.

El monstre d'enguany, inspirat en Víctor Frankenstein, és una titella de grans dimensions articulada i sonoritzada amb veu cavernosa pels Discípulos de Morales. Les ganes de veure aquesta peça que clou la jornada a la matinada a la plaça Mercadal es va multiplicar la nit de dissabte, després que divendres no s'hagués pogut veure i que, una hora abans del cabaret, s'anul·lés l'actuació dels

Kaaos Kaamos. Una hora abans ja no quedava ni una cadira lliure (del miler que en disposa l'organització).

El director de Trapezi, Leandro Mendoza proposa cada any una línia per al circ contemporani de casa. Està satisfet d'haver pogut produir espectacles que disposen d'un equip artístic, fet que garanteix més professionalitat en els diversos camps d'un espectacle. Enguany, ad-

vertia en la presentació que el circ que interessa ara és aquell que exposa el cos i obvia els artefactes. Davant la contínua transformació dels aparells d'equilibris, el denominador comú és l'artista que el desenvolupa. Mendoza adverteix que, sovint, els artistes utilitzen la seva especialitat "com si fos el seu escut". En xifres, cal destacar l'increment de professionals d'enguany. S'ha arribat als 208 ins-

crits (un 8% més que l'any anterior) amb un notable presència de programadors (quasi han arribat al centenar), un 15% de fora de l'Estat espanyol.

L'espai en joc

Tot i que la tendència sigui l'ús del cos més que els seus aparells, van destacar dos treballs per la capacitat de generar equilibri a través d'aparells ben singulars: d'una banda, *Ovvio* del Kolektino Lapso Circ, fet a partir de llistons de fusta. Per una altra banda, les llaunes de cuina d'El Fedito, procedent del País Valencià: equilibris, catapulta i malabars d'un intrigant personatge que juga amb tots els estris de cuina imaginables. Joc de precisió, participació del públic i, sobretot, sorpresa que evidencia molt entrenament i, sobretot, molta experimentació amb els elements. Trapezi té l'emblema d'un elefant. *Oyun* és un mostrari d'olles. El Trapezi ha posat l'elefant dins de la *cacharrería*. ■